

KORRALDUS

04.11.2025 nr DM-130452-12

Risti-Muru liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/321097 muutmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, § 66 lõike 2 punkti 2, § 67 lõike 1, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõike 1 punkti 4, haldusmenetluse seaduse § 61 lõike 1 ning tuginedes Piibenõmme OÜ 11.12.2024 taotlusele nr T-KL/1026694 ja Lääne-Nigula Vallavolikogu 20.02.2025 otsusele nr 1-3/25-8, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. muuta Piibenõmme OÜ-le (registrikood 10799621) Risti-Muru maardlas Risti-Muru liivakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamiseks antud keskkonnaluba nr L.MK/321097 järgmiselt:

1.1.1. pikendada keskkonnaloa kehtivusaega 7 aasta võrra s.o kuni 15.11.2033;

1.1.2. märkida mäeeraldisel koosseisus olevate plokkide 4-7 aT jääkvaru kogused seisuga 30.09.2025 järgmiselt:

plokk 4 aT (ehitusliiv) – 159,465 tuh m³

plokk 5 aT (ehitusliiv) – 320,195 tuh m³

plokk 6 aT (ehitusliiv) – 11 tuh m³

plokk 7 aT (ehitusliiv) – 17 tuh m³

1.1.3. märkida kaevandatava varu kogus (seisuga 30.09.2025) järgmiselt: liiv, ehitusliiv – 475,56 tuh m³;

1.1.4. märkida mäeeraldisel teenindusmaa pindalaks 30,70 ha;

1.1.5. märkida kaevandamise keskmiseks aastamääraks 65 tuh m³.

1.2. Jätta kehtima kõik keskkonnaloale nr L.MK/321097 kantud kõrvaltingimused muutmata sõnastuses.

1.3. Avalikustada Piibenõmme OÜ-le kuuluva keskkonnaloa nr L.MK/321097 muutmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Keskkonnaluba nr L.MK/321097 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa muutmise taotluse läbivaatamine

Piibenõmme OÜ (registrikood 10799621, aadress Roheline aas 22-2, Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond; edaspidi ka *ettevõtte*) esitas 11.12.2024 Keskkonnaametile taotluse Risti-Muru liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/321097 muutmiseks. Taotlus on registreeritud KOTKAS-s 11.12.2024 menetluse nr M-130452 juurde.

Piibenõmme OÜ omab maavara kaevandamiseks antud keskkonnaluba nr L.MK/321097 (kehtivusaeg 14.11.2011 – 15.11.2026), mis annab ettevõttele õiguse kaevandada Risti-Muru maardla (registrikaardi nr 575) Risti-Muru liivakarjääri mäeeraldisel ehitusliiva. Kehtiva keskkonnaloaga Risti-Muru liivakarjäär asub Lääne maakonnas Lääne-Nigula vallas Piirsalu külas eraomandisse kuuluval kinnistul Piibenõmme (katastritunnus 68001:003:0390, registriosa nr 293132, mäetööstusmaa 100%).

Keskkonnaloa muutmise taotlusega soovib Piibenõmme OÜ pikendada keskkonnaloa kehtivusaega 7 aasta võrra s.o kuni 15.11.2033, kuna kaevandamisloa praeguse kehtivusaja lõpuks ei jõuta kaevandatavat maavara mäeeraldisel piires täielikult ammendada ja kaevandatud maad korrastada. Samuti vähendatakse mäeeraldisel teenindusmaa pindala 0,79 ha võrra, et ei oleks vastuolu maapõueseaduse (*MaaPS*) § 50 lõikega 10. Välja jäetaval alal ei ole kaevandamistegevust toimunud.

Taotletav Risti-Muru liivakarjääri mäeeraldis pindalaga 17,25 ha ja teenindusmaa pindalaga 30,70 ha (kehtival loal 31,49 ha) hõlmab Risti-Muru maardla ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokkide 4-7, millest plokid 4 ja 6 aT on veepealsed ja plokid 5 ja 7 aT veealused. Sügavuti on mäeeraldisel piiriks aktiivse tarbevaru plokkide 5 ja 7 lamamid.

Mäeeraldisega seotud varu on seisuga 30.09.2025 järgmine:

4 plokk – ehitusliiv, aktiivne tarbevaru: 159,465 tuh m³, kaevandatav varu: 157,165 tuh m³

5 plokk – ehitusliiv, aktiivne tarbevaru: 320,195 tuh m³, kaevandatav varu: 299,995 tuh m³

6 plokk – ehitusliiv, aktiivne tarbevaru: 11 tuh m³, kaevandatav varu: 5,1 tuh m³

7 plokk – ehitusliiv, aktiivne tarbevaru: 17 tuh m³, kaevandatav varu: 13,3 tuh m³

Kokku on seisuga 30.09.2025 ehitusliiva aktiivne tarbevaru 507,66 tuh m³ ja kaevandatav varu 475,56 tuh m³. Loa muutmisel märgitakse varukogused vastavalt keskkonnaministri 23.10.2019 määruse nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ § 40 lõike 3 punktile 2.

Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 65 tuh m³ (kehtival loal 122 tuh m³). Maavara kasutuseladeks on teedehitus ja ehitussegud, kaevandatud maa korrastatakse veekoguks ning rohumaaks.

Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-s,

keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 497.50 eurot on tasutud 11.12.2024 riigilõivuseaduse[1] § 136² lõike 4 kohaselt.

Keskkonnaloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja (Maa-ameti 20.12.2024 kiri nr 9-3/24/15385-2).

Risti-Muru liivakarjääri mäeeraldist ja teenindusmaad läbib maaparandussüsteemi eesvool Muru 1 (TP602), mille kood maaparandussüsteemide registris on 41102100100600011M (valgala kuni 10 km²) ja selle kaitsevöönd. Põllumajandusameti Lääne Keskus on väljastanud maaparandusehitise rekonstrueerimiseks projekteerimistingimused (07.12.2010 otsus nr 14-1.6/1315, lisatud kaevandamisloa muutmise taotlusele).

Risti-Muru liivakarjääri mäeeraldist ja selle teenindusmaad läbib Piibenõmme tee nr 6800064, mis mäeeraldisega kattuv osas on eratee. Tee ümbertõstmiseks ja avaliku kasutuse võimaldamiseks on koostatud projektdokumentatsioon ja ümbertõõtmine on kooskõlastatud Riigimetsa Majandamise Keskusega (*RMK*; 21.03.2022 kiri nr 3-1.1/2022/4082, lisatud kaevandamisloa muutmise taotlusele).

Mäeeraldise teenindusmaa külgneb Piibenõmme OÜ poolt taotletava Risti-Muru II liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaaga. Nimetatud taotlusele algatas Keskkonnaamet keskkonnamõju hindamise (*KMH*) 19.03.2024 kirjaga nr DM-120562-36.

2.2. Keskkonnaloa muutmise taotluse ja otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa muutmise taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaloa muutmise taotlus on 14.01.2025 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 13.01.2025 kirjaga nr DM-130452-3 keskkonnaloa muutmise taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid. Taotluse menetlusse võtmise teade ning taotlus edastati 15.01.2025 kirjaga nr DM-1230452-4 Lääne-Nigula Vallavalitsusele.

Kuni loa muutmise või sellest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnavalda taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnanäring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnavalda muutmise taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnanäring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

KeÜS § 47 lõike 2, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet 16.10.2025 haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Lisaks teavitati eelnõude valmimisest asjast huvitatud isikuid sh Lääne-Nigula Vallavalitsust 16.10.2025 kirjaga nr DM-130452-11.

Eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis Piibenõmme OÜ-lt 16.10.2025 kirjaga nr DM-130452-11 arvamust või vastuväiteid keskkonnavalda muutmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest, hiljemalt kuupäevaks 31.10.2025.

Piibenõmme OÜ arvamust ei esitanud.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on KMH kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud

loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu” (KMH määrus).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhinnangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet jättis 01.10.2025 kirjaga nr DM-130452-10 „Risti-Muru maardla Risti-Muru liivakarjääri keskkonnavalua nr L.MK/321097 muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ algatamata KMH Risti-Muru liivakarjääri keskkonnavalua muutmise taotlusele. Kavandatavale tegevusele määrati keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks (vt p 3.4.2.).

[\[1\]](#) Kohaldatud taotluse esitamise ajal kehtinud redaktsiooni (01.07.2024-29.12.2024)

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnavalua muutmisel

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1 muudetakse keskkonnavalua nr L.MK/321097 vastavalt Piibenõmme OÜ 11.12.2024 esitatud taotlusele nr T-KL/1026694.

3.2. Täiendavad kaalutlused keskkonnavalua muutmisel

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnavalua andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnavalua Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnavalua saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 66 lõike 2 punkti 2 kohaselt võib muuta kaevandamisloa, kui loa omaja taotleb kaevandamisloa kehtivusaja pikendamist. MaaPS § 67 lõike 1 kohaselt, kui kaevandamisloa kehtivusaja jooksul ei ole kaevandatavat maavara mäeeraldise piires täielikult ammendatud või kaevandatud maa ei ole korrastatud, pikendab kaevandamisloa andja loa omaja taotluse alusel loa kehtivust aja võrra, mis on vajalik maavara ammendamiseks. Käesoleval juhul taotletakse loa kehtivusaja pikendamist 7 aasta võrra.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnavalua andja kaevandamise keskkonnavalua taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab

oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Risti-Muru liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/321097 muutmise taotluse 15.01.2025 kirjaga nr DM-130452-4 Lääne-Nigula Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Lääne-Nigula Vallavolikogu nõustus 20.02.2025 otsusega nr 1-3/25-8 (registreeritud KOTKAS-s 26.02.2025 numbriga DM-130452-7) keskkonnaloa muutmisega tingimusi esitamata.

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmevõimaldaja jäätmevõimalduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjätmete kohta. Risti-Muru liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/321097 muutmise taotluse seletuskirja kohaselt võib kaevandamisjätmeteks kvalifitseerida kooritud katendi, mille kogumaht mäeeraldisel on 69 tuh m³. Kuna kogu kasulik materjal turustatakse ja katend kasutatakse mäeeraldise korrastamisel või kaubastatakse, ei ole antavale keskkonnaloale jätmete eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjätmeid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jättekava esitada ning taotleda keskkonnaloale juurde jätmete eriosa.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Kavandatava tegevuse eesmärgiks on Risti-Muru liivakarjääri mäeeraldisel kaevandamisega jätkamine. Taotluses on toodud, et seisuga 30.09.2024 oli Risti-Muru liivakarjääri kaevandatava jääkvaru kogus 484,75 tuh m³. Loa omanik taotleb keskkonnaloa kehtivusaja pikendamist, kuna kaevandamisloa kehtivusaja jooksul ei jõuta kaevandatavat maavara mäeeraldise piires täielikult ammendada ja kaevandatud maad korrastada. Loa kooskõlla viimiseks MaaPS § 50 lõikega 10 vähendatakse taotlusega põhjaküljelt teenindusmaa pindala.

Vastavalt strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud eesmärkidele ja põhimõtetele tuleb maardlate kasutusse võtmisel eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta. Kaevandamise jätkamine juba avatud ja kaevandamisega rikutud maa-alal on keskkonnasäästlikum kui täiesti uute alade kasutusele võtmine. Risti-Muru liivakarjääri keskkonnaloa kehtivusaja pikendamine on kooskõlas juba avatud maardla maksimaalse võimaliku kasutamise eesmärgiga, tagades maavarade registris arvel oleva maavaravaru võimalikult täieliku väljamise minimaalsete kadude ja jääkidega.

3.3. Loa muutmisest keeldumise aluste väljaselgitamine

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb hetkel kehtiva MaaPS §-s 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

MaaPS § 55 lõike 2 punktides 1-9 ja lõike 3 punktides 2-3 toodud asjaolusid Risti-Muru liivakarjääri mäeeraldise, selle teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole

nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 10 sätestab, et keskkonnanaloo andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Risti-Muru liivakarjääri mäeeraldis asub eraomandisse kuuluval kinnistul ning kaevandada soovitava maavara kuulub samuti eraomandisse. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga. MaaPS § 55 lõike 2 punkti 10 kohast keeldumise alust Keskkonnaameti hinnangul käesoleval juhul ei esine.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 11 sätestab, et keskkonnanaloo andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnanaloo andmisega. Lääne-Nigula Vallavolikogu nõustus 20.02.2025 otsusega nr 1-3/25-8 keskkonnanaloo muutmise tingimusi esitamata. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 11 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 12 sätestab, et keskkonnanaloo andmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnanaloo alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega. Keskkonnaameti 01.10.2025 kirjaga nr DM-130452-10 kinnitatud KMH eelhinnangu järelendus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 12 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. Piibenõmme OÜ ei ole seisuga 04.11.2025 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 3 punkti 1 kohast keeldumise alust.

Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses. Piibenõmme kinnistu (katastritunnusega 68001:003:0390) sihtotstarve on mäetööstusmaa 100%.

3.4. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnalooga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette

leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.4.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Lääne-Nigula Vallavolikogu ei esitanud Risti-Muru liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/321097 muutmisele nõustumisel ühtki tingimust.

3.4.2. Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhinnangu ning otsustanud 01.10.2025 kirjaga nr DM-130452-10 Risti-Muru liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/321097 muutmise taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhinnangus analüüsiti liivakarjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhinnangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Risti-Muru liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 200-250 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra- või tolmuhäiring. Kaevandamisel veetaseme alandamist (vee väljapumpamist ega ärajuhtimist) ei toimu. Võimalik mõju põhja- ja pinnaveele on seotud kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariilukordadega.

Juurdepääs mäeeraldisele on Piibenõmme tee kaudu, millel on ühendus Muru teega. Mitteavalikus kasutuses Piibenõmme tee nr 6800064 on eratee, mille ümbertõstmiseks on koostatud projektdokumentatsioon.

Lähim eluhoone jääb Risti-Muru liivakarjääri teenindusmaast ca 100 m kaugusele (mäeeraldise piirist ca 400 m kaugusele) põhja, Piibenõmme kinnistule.

Karjääri ja Annamõisa metsise elupaika eraldab lõunapoolsest küljest vastavalt 300-500 m ulatuses ja läänepoolsest küljest ca 280 m ulatuses metsamaa. Mäeeraldise lõunaküljega piirneb metsise sigimispaik, mis asub väljaspool püsielupaiga piire.

Eelhinnangus esitatud kaalutluste alusel tuleb loa muutmisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

- 1. Vastavalt Piibenõmme liivakarjääri tee projektile tagada mäeeraldisest ümbersõit.*
- 2. Kooritav kasvukiht ladustatakse mäeeraldise teenindusmaale vähemalt 3 meetri kõrgustes aunades. Katendivallid tuleb ladustada vahetult mäeeraldise teenindusmaa põhjapoolsele piirile.*
- 3. Kaevandatud maavara väljaveo korraldamisel arvestada ehitusseadustikus ja asjaõigusseaduses sätestatud tingimusi ja kohaliku omavalitsuse korraldustest tulenevaid tee kasutamise piiranguid.*
- 4. Kaevandamistegevused on keelatud 01. märtsist kuni 15. maini, et ei häiritaks metsise mängu.*

3.4.3. Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kehtivale keskkonnaloale nr L.MK/321097 on kantud neli kõrvaltingimust:

- 1. Vastavalt Piibenõmme liivakarjääri tee projektile tagada mäeeraldisest ümbersõit.*
- 2. Kooritav kasvukiht ladustatakse mäeeraldise teenindusmaale vähemalt 3 meetri kõrgustes aunades. Katendivallid tuleb ladustada vahetult mäeeraldise teenindusmaa põhjapoolsele piirile.*
- 3. Kaevandatud maavara väljaveo korraldamisel arvestada ehitusseadustikus ja asjaõigusseaduses sätestatud tingimusi ja kohaliku omavalitsuse korraldustest tulenevaid tee kasutamise piiranguid.*
- 4. Kaevandamistegevused on keelatud 01. märtsist kuni 15. maini, et ei häiritaks metsise mängu.*

Juurdepääs mäeeraldisele on Piibenõmme tee kaudu, millel on ühendus Muru teega. Mitteavalikus kasutuses Piibenõmme tee nr 6800064 on eratee, mille ümbertõstmiseks on koostatud projektdokumentatsioon. Risti-Muru II uuringuruumis teostatud geoloogilise uuringuga on moodustatud maa-ala laiusega 30 m Piibenõmme tee nr 6800064 ümbertõstmiseks Risti-Muru maardla plokkidele 15, 16 ja 17 pT. Tee ümbertõõtmine on kooskõlastatud RMK-ga. Arvestades, et ümbersõiduks vajalikku teed ei ole veel rajatud ja kaevandamine Risti-Muru liivakarjääris jätkub samal viisil ja mahus nagu varem, on põhjendatud keskkonnaloal olevad tingimused nr 1 ja 3 jätta kehtima muutmata kujul.

Lähim eluhoone jääb Risti-Muru liivakarjääri teenindusmaast ca 100 m kaugusele (mäeeraldise piirist ca 400 m kaugusele) põhja, Piibenõmme kinnistule. Järgmised eluhooned on teenindusmaa piirist ca 600-700 m kaugusel Rehemetsa, Vanaõue, Tuulepesa, Tarsani ja Rätsepa kinnistutel. Arvestades senist maakasutust tuleb Risti-Muru liivakarjääri lähiala käsitleda kui II kategooria ala, kus tööstusmürale kehtivad järgmised piirväärtused: päevasel ajal 60 dB ja öisel ajal 45 dB. Kaevandamisel kasutatakse korraga ühte kuni kahte ekskavaatorit, liiva transportimiseks kasutatakse veoautosid. Karjääris on müra summutavateks täiendavateks teguriteks karjääri ümbritsev mets ja katendivallid. Karjäärитеhnika poolt tekitatud müra on tavapärane, võrreldav diiselmootoriga mehhanismide töötamisel ehitusobjektidel, teede ehitusel või põllul. Arvestades, et kaevandamine Risti-Muru liivakarjääris jätkub samal viisil ja mahus nagu varem, on põhjendatud keskkonnaloal olev tingimus nr 2 jätta kehtima muutmata kujul.

Maa- ja Ruumiameti kaardirakenduse andmetel Risti-Muru liivakarjääri mäeeraldisel, teenindusmaal ega karjääri mõjupiirkonnas, milleks on eeldatavalt ca 200-250 m, ei ole Natura 2000 võrgustiku alasid. Lähim Natura 2000 võrgustikku kuuluv Mustjärve raba loodusala (EELIS kood RAH0000479) asub mäeeraldise teenindusmaast ja mäeeraldisest ca 300 m kaugusel. Tegemist on olemasoleva kaevandamisloa kehtivusaja pikendamisega, praegu toimuv tegevus jätkub samal viisil nagu enne ning mõjud lähima Natura 2000 alani ei ulatu, mistõttu Natura eelhindamist läbi ei viida.

Valgejärve loodusala (EELIS kood RAH0000444) jääb taotletud mäeeraldisest ca 3 km kaugusele põhja ning Marimetsa-Õmma linnu- ja loodusalad (EELIS koodid RAH0000113 ja RAH0000589) ca 5 km kaugusele lõunasse. Mõju nendele aladele ei ole tulenevalt nende kaugusest ja asukohast eeldada.

Mäeeraldisele lähimad vanade loodusmetsade elupaigad asuvad ca 300 m kaugusel ida suunas ja ca 350 m kaugusel edela suunas. Arvestades elupaikade kaugust mäeeraldisest ja asjaolu, et veeluse maavara kaevandamiseks ei alandata Risti-Muru liivakarjääri alal veetaset, siis ei ole oodata, et maavara kaevandamine võiks avaldada ebasoodsat mõju Mustjärve raba loodusala kaitse-eesmärgiks seatud vanade loodusmetsade elupaigatüübile.

Mustjärve raba loodusalaga kattuvad looduskaitseseaduse alusel siseriiklikult kaitstavad Annamõisa metsise püsielupaik ja Mustjärve raba hoiuala. Annamõisa metsise püsielupaiga kaitse-eesmärk on metsise kaitse. Püsielupaik on tsoneeritud kolmest lahustükist koosnevaks Annamõisa metsise püsielupaiga sihtkaitsevööndiks (245 ha), Kopliotsa sihtkaitsevööndiks (33 ha; sihtkaitsevöönd moodustab 36% püsielupaigast) ja Annamõisa metsise püsielupaiga piiranguvööndiks (502 ha, 64% püsielupaigast). Kaitsekord on sätestatud keskkonnaministri 13.01.2005 määrusega nr 1 „Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine”. Mäeeraldisel lõunaküljega piirneb metsise sigimispaik, mis asub väljaspool püsielupaiga piire. Lähikonnas on 3 metsise mängu, neist 2 asuvad karjäärile lähemal: Annamõisa 1 (EELIS ID-ga - 168 840 725) ja Annamõisa 2 (-1 195 677 616). Eesti Ornitoloogiaühingu 2021. a koostatud metsise elupaikade ekspertiis on hinnanud need mängud Nõva tuumalasse kuuluvaks, mis tähendab, et elupaiga ja liigi seisundit ei tohi kahjustada ja terviklikkust vähendada.

Eestis on kõige olulisemaks häiringuks metsamajandus, mis häirimise pika kestvuse ja sageduse tõttu takistab metsise loomulikku elupaigakasutust, pesitsusaegsed raied seavad ohtu ka pesad ja pesakonnad. Karjäärade rajamine ja kasutus on samas veelgi suurema ja pikemaajalisema mõjuga. Risti-Muru liivakarjääri puhul on tegemist on juba töötava karjääriga, kus nii teenindusmaalt kui ka mäeeraldiselt on puittaimestik juba eemaldatud. Karjääri ja Annamõisa metsise elupaika eraldab lõunapoolsest küljest vastavalt 300-500 m ulatuses ja läänepoolsest küljest ca 280 m ulatuses metsamaa. Osaliselt on mäeeraldist ja püsielupaika eraldaval metsamaal tehtud lageraiet. Leevendamaks kaevandamisest tulenevaid häiringuid metsise mängu perioodil, tuleb liivakarjääris vältida tegevusi 01.märtsist kuni 15.maini. Arvestades, et kaevandamine Risti-Muru liivakarjääris jätkub samal viisil ja mahus nagu varem, on põhjendatud keskkonnaloal olev tingimus nr 4 jätta kehtima muutmata kujul.

3.5. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Risti-Muru liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/321097 muutmise taotluse avalikustamisel ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

Risti-Muru liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/321097 muutmise otsuse ja loa eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

3.6. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelepea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnakaitseloa-omaja-meelespea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Siret Punnisk

juhataja

maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Mäeeraldise plaan
3. Geoloogilised läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Lääne-Nigula Vallavalitsus, Maa- ja Ruumiamet, Riigimetsa Majandamise Keskus, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Tornator Eesti OÜ

Marin Varblane
vanemspetsialist
maapõuebüroo